Уперше в Ізраїлі арабська жінка стала професором університету

Д-р Муна Марун. Фото: bsf.org.il

Муна Марун народилася в друзькому селі Ісфія поблизу Хайфи. Вона називає себе меншиною в меншині. Ізраїльтянка, арабка, християнка й маронітка (тобто, католичка східного обряду). Здатність маневрувати між усіма цими ідентичностями дає їй змогу зрозуміти Іншого і встати на його місце, — зізнається 51-річна Муна в інтерв'ю «Гаарец».

«Я хотіла бути лікарем, — розповідає вона. — Кожна єврейська мати мріє про те, аби її дитина стала доктором, але арабські матері мріють про те саме». Дівчину не взяли на медичний факультет, хоча сьогодні професор щиро рада цьому. Вступивши на факультет психології Хайфського університету, на третьому курсі Марун захопилася нейробіологією й отримала в Ізраїлі другу і третю ступені. Постдокторат жінка робила в Паризькому університеті, після повернення працювала на факультеті природничих наук у Хайфі, пізніше зайнявши пост завідувача кафедри нейробіології.

У сім'ї було четверо дочок, але батьки, які закінчили лише початкову школу, розуміли значення вищої освіти. Кілька років Муна очолює «арабський» департамент Ради з вищої освіти, нарікаючи, що жоден політик із її сектора не виявив інтересу до цієї сфери.

Село Ісфія

Однак, професор намагається відкрити двері для арабських студентів і дослідників і сподівається, що їхній шлях буде простішим, адже мова вже не йде про першопрохідників. За словами д-ра Марун, сьогодні у кожному університетському кампусі є студенти-араби, які вивчають гуманітарні та соціальні дисципліни, інженерію й інформатику і т.ін. Перешкодою для вступу до вузу часто є погане володіння івритом випускниками арабських шкіл. Крім того, позначається вік арабських абітурієнтів — вони вступають відразу після школи, у той час як ізраїльтяни-євреї три роки служать в армії, і лише потім йдуть до вузу, володіючи певним життєвим досвідом. Тому професор радить молодим арабам витратити рік після школи, аби краще підготуватися до студентського життя. Серед інших проблем — дефіцит арабських лекторів на факультетах природничих наук. Муна визнає, що попереду ще довгий шлях, але підкреслює, що саме система вищої освіти може стати трампліном до рівних можливостей.

За словами професора, арабська молодь краще підготовлена до навчання в університеті, ніж ультраортодокси. «Міністерству освіти не потрібно більше інвестувати в арабський сектор, молодь добре здає тести з математики та англійської мови, не вистачає лише івриту, — пояснює д-р Марун. — В ультраортодоксальних школах не вивчають математику й англійську і, за великим рахунком, іврит. Ви можете відразу визначити, що абітурієнт — хареді, його здатність висловлюватися на івриті не відповідає університетському стандарту».

Хайфський університет

У даний момент вчена вивчає нейронну основу посттравматичного стресового розладу у лабораторних щурів, розробивши препарат для стирання травмуючих спогадів про страх. У той же час Муна підкреслює, що страх вкрай важливий для виживання — тварина повинна боятися хижака! «Я вивчаю, як мозок справляється з травмами, — пояснює д-р Марун у «Гаарец». — Основна увага приділяється взаємодії мигдалеподібного тіла і префронтальної кори. Під час травми ми переживаємо негатив, але неможливо постійно занурюватися в нього, потрібно продовжувати жити. Питання в тому, що змушує цей страх залишатися в нас».

Препарат не стирає пам'ять у буквальному сенсі цього слова. Є речі, які мають вирішальне значення для виживання — якщо дитина доторкнулася до гарячої праски, пам'ять про це допоможе йому більше так не чинити. Вчені хочуть лише позбавити нас від емоційно-негативних реакцій на травму, що не дають людям змогу повернутися до звичайного життя через паралізуючий страх.

Підготував Максим Суханов